

ה"ביגוד" הישראלי

(בחליפה האפורה) יורש העצר המארוקאי, מוליי חסן, האיש החזק של הועידה, שנסל לידו את רטן מנהיגות הועידה, אחרי שלהפירה, ראש עיריית פלורנץ נאלץ להעדר בגלל מחלה.

ואני ניצג את ישראל. התייעצנו זה עתה עם ראש הממשלה, רצוי שאתה לא תסעי! פלסנר נדהם. בפעם הראשונה נודע לו כי אנשי משרד-החוץ עומדים לנסוע אף הם. הוא הבטיח להתייעץ עם מארטיץ' בובר.

*** שיחה השאית עם ביגוי

מה קרה בינתיים במשרד-החוץ? כדי להבין זאת, יש לחזור ליחסים בין הדיפלומטיה הישראלית לבין ג'ו גולן.

אנשי-המנגנון בישראל לא אהבו מעולם מתנזרים ופרטיזנים, הפועלים על דעת עצמם ואינם כופים למרות. פועלתו של ג'ו גולן עוררה את מורת-רוחם עוד יותר. הוא אולם לא ראה כיצד מופיע גולן בפומבי ב"חברת שרים ערביים, נכנס ויוצא אצל גדולי המדינה בצרפת ובאיטליה.

לא היתה זאת רק קנאה אישית מצד אנשים שאינם מבינים אלא לסוכנים ערביים קטנטנים. היתה זאת גם התנגשות של ג'ו גולן. כי היתה שכל הדיפלומטיה הישראלית פועלת כמיטב יכולתה כדי לשכנע את העור למ כי הערבים אינם רוצים בשלום עם ישראל אלא זוממים להשמדה, פעל גולן בדיוק בכיוון הפוך. הוא הוכיח שיש ערבים בעלי חשיבות ומעמד המוכנים לקשור קשרים ידידותיים בתנאים מסויימים.

הטיפול המעשי בשטח הערבי מטעם מ"שלת ישראל אינו נתון בידי משרד-החוץ הרשמי. לזה אין דריסת-רגל בכל העניינים הנוגעים לערבים. במקומו פועל מנגנון אחר, מוסווה בחלקו, שאינו אלא חלק חשוב של מנגנון-החוץ. בראשו עומד ראובן שילוח, המקיים מנגנון גדול לפקודתו, והכפוף ב"מישרין לדיוך בן-גוריון.

מנגנון זה שנא את גולן — כפי שהודו השבוע דובריו בגלוי ובכתב. כאשר הכין גולן את הועידה, החליטו שילוח ואנשיו תחילה להתעלם ממנה לגמרי, להתחסם למע"ש גולן בזילזול ובבוז. אולם משנודע להם כי הועידה עומדת להפוך לאקט בינלאומי, בהשתתפות אישים רבי-השפעה כמו יורש העצר המארוקאי, נשיא איטליה, שרים צרפתים ואנשי-מפתח מכלה מדינות, הבינו ש"גישתם תתנקם בהם. הם החליטו לנקוט בקו הפוך.

על קו זה הוחלט באותה ישיבה של ביגוי ושילוח, שהוכרה עליידי פישר, ושהתקיימה ביום הראשון, אחרי ישיבת הממשלה. איש לא בוזבז בה רגע על האפשרות לק"שור קשרי-שלום עם הערבים. הקו היה ה"תחזקת בין ישראל והערבים. אם תתפור צץ הועידה, כך סבר שילוח, תיגרם לאיטלקים עגמת-נפש והם יחזרו להאב את נסיונם ל"תחך בין ישראל ורעם — גסילן שביגוי ושילוח רואים אותו זה מכבר בעין לא-יפה.

*** להפירה: "אל תלך!"

כ ל זה לא היה ידוע או לפלסנר. הוא לא ידע כי שרת סירב בכעס להשתתף במשלחת אשר ראובן שילוח חבר בה — כי הוא הבין מה נרקם במוחו של "יועץ" זה, שהשיא את עצמו על שרת עוד בימים שהיה ראש כל מנגנון-החוץ. פלסנר גם לא ידע כי בקשת ישראל ל"הזמין את שילוח ופישר גרמה לתדהמה

משהו מוזר מאוד. ראש-העיר להפירה עזב את העתונאים שהצטופפו סביבו, ניגש ל"פלסנר (אותו לא הכיר עדיין רשמית, אך כנראה שגולן זיהה אותו באוזניו) וביקש אותו בצרפתית: "אל תלך!" פלסנר לא הבין במה המדובר. הוא חשב כי להפירה רוצה לדבר עמו, ועל כן השיב: "אתחור מיד", ותלך. רק כעבור כמה ימים הבין כי להפירה ידע את מטרת ההזמנה וביקש למנוע ממנו להיענות לה.

*** שקר גם ופרימיטיבי

כ שהופיע פלסנר בבית-המלון, נדהם לראות כי דורון הסתיר ממנו את ה"אמת. לפניו לא ישב רק ששון, אלא גם כל המשלחת הישראלית: ראובן שילוח ו"מוריס פישר, ראובן ברקת (ראש המחלקה המדינית של ההסתדרות), הפרופסור אוריאל הד (מומחה מדעי-המזרח באוניברסיטה ואיש משרד-החוץ, שהוועק לפלורנץ במיוחד כדי לשקלל נגדי לפלסנר), שמחה פלמן (עסקן מפ"ם לעניינים ערביים) ורוסטום בסטוני (חבר ערבי של מפ"ם ונציגה בכנסת ה"שניה). נעדר רק שלמה דרש (עסקן אחדות העבודה שהוועק לפלורנץ כמשקל נגדי ל"אנשי מפ"ם) שטרם הספיק להגיע מישראל. ברקת פתח בדיון. הוא הודיע לפלסנר שי"הערבים מתנגדים להשתתפות המשלחת הישראלית בוועידה, וכי על כן בוטלו ההזמנות למשלחת. סיכם ברקת: מובן מאליי שבמצב כזה יצטרך גם פלסנר, כאורח יש"ר, לחזר על השתתפותו.

פלסנר נדהם. הוא לא ידע כי היה זה שקר גם ופרימיטיבי. הערבים לא התנגדו להשתתפות הישראלים, הסכימו בלי כל קושי להופעת ברקת, הד וחברי מפ"ם. הם רק דרשו כי שני פקידים משרד-החוץ יעברו מספסל המשתתפים לספסל הדיפלומטים, כמו כל שאר הדיפלומטים (ובניהם השגריר של רע"ם) שהופיעו לוועידה. במידה שהיו בין המשתתפים עצמם פקידים ממשלות, היו אלה שלוחים של משרדים בלתי-פוליטיים. יתכן שהערבים היו מחתרים גם על דרישה זו, לולא היה המדובר בראובן שילוח, ה"ידוע במרחב כולו כאיש מנגנון-החוץ וה"חוד בקשרים עם מנגנוני-החוץ המע"רביים.

למרות שהאמין לשקר, הגיב פלסנר באופן אינסטינקטיבי בצורה המתאימה. הוא הזכיר שהזמנו אישית, ולא כנציג ממשלתי, וכי על כן הוא סבור כי חובתו כפרט וכאורח היא לישראל בוועידה ולפעול בה כמיטב יכולתו ליצירת אחידה של הבנה. סיכם פלסנר: כך היה פועל לדעתו, גם מארטיץ' בובר, אשר במקומו בא לוועידה. תגובת ברקת: "אתה משמיץ את בובר!"

המשך השיחה היה בערך כך: ברקת: "אבל אתה גם איש האוניברסיטה, לא?"

פלסנר: "כן, אבל לאוניברסיטה אין שום ענין בזה."

ברקת: "איך מבין אותי. אתה חושב ש"

חרב בחזה

תוקעת בהלצה עתונות צרפתית, באחת ההפתעות בוועידה, שנוצלה לשם טיור בעיר. אך טכין גבב תקע עתונותי שמואל שגב (באמצע), כתב מעריב ומוותיקי מנגנון-החוץ, שפיידס בסם פרופסור פלסנר דברים בניגוד להתחייבות מפורשת, פתח בזאת את מסע-החטתה המאורגן נגד המזרחן המלוסד.

הסטודנטים ירצו ללמוד אצל פרופסור המת-נהג כך? היה זה איום גם וחד-משמעי. כשהבין פלסנר שמנסים להפעיל נגדו אמצעי-סחיטה, וכי איש מבין הנוכחים — וביניהם השגריר הישראלי — אינו מוחה על כך, נטש את השולחן ועבר לשולחן אחר. שם הצטרף אליו כעבור זמן ג'ו גולן, שעבר טיפול דומה. ברקת אמר לו: "אתה בוגד!"

כעבור זמן אחר — בו נמשך המשא ומתן בין אנשי-שילוח ובין מארגני הועידה — קם פלסנר כדי להתכונן לישיבת-הפתחה. משהבחינו בכך אנשי שילוח, קראו לו שוב לשולחנם. הפעם פנה אליו אליו ששון ב"שון עדינה, הציע לו הצעה: שיחזרים רק את ישיבת-הפתחה, וכי לאחר מכן יחליט לבדו, כמיטב הבנתו, כיצד לנהוג הלאה. פלסנר הסכים לכך.

כשפנה ללכת, עצר אותו ברקת בפעם גוספת. בצורה גסה הסביר: "מדברי מר ששון לא נובע שהוא מסכים שתשתתף בישיבות האחרות!"

השיב פלסנר בחריפות צוננת: "מר ששון מסוגל בהחלט להסביר את דברי עצמו!" הוא הפנה את גבו לברקת והלך.

*** מברק למאיר יערי

ב מושבי-הפתחה נוכח רק נציג יש"ר ראלי אחד: מנהל עניני השגרירות אור ראל דורון, שישב בין שאר הדיפלומטים, שבאו בהמוניהם מרומא כדי לכבד בנוכחותו את הועידה החשובה, הסגל הדיפלומטי היה מיוצג במלואו.

גולן השתתף אף הוא, לא כמשתתף יש"ר ראלי אלא כבעל תפקיד רשמי בכינוס. אולם פלסנר לא בא. וכן לא הופיע איש מן ה"משלחת הישראלית. מורל ביותר היה מעמדם של שני אנשי מפ"ם — וביחוד זה של שמחה פלמן, ה"נציג הירודי, שהפך למעשה גרורו של ש"י לוח. פלמן החליט שעליו להתייעץ עם מאיר יערי, הריץ אליו מברק בו ביקש הראות. את המברק הזה מסר לראובן שילוח, כדי שיעבירו ארצה בצניעות הרשמיים של משרד-החוץ. התשובה היתה שמעילי לה"י שמע להוראות המשלחת הרשמית. כך מילא פלמן תפקיד-עזר חשוב בפיוץ הועידה.

למחרת היום — יום א' בבוקר — נערכה בכנסיה תפילה חגיגית. ליד הכנסיה נערכה תצוגת-מכוניות-פאר יחידה במינה. עמדו שם מכוניות-משלוח של הועידה, הראשונות שלה. יושבי-הראש של שני בתי הפרלמנט, הרמטכ"ל, ראש המשטרה, מיטב השירים, ה"מוזיקאים והפקידים הבכירים, שגרירי כל הארצות. למראה הפגנה אדירה זו אפשר היה לחוש את החשיבות העצומה שייחסה ממשלת איטליה לכינוס זה.

בתוך הכנסיה הוקראה בינתיים אגרתו של האפיפיור, שהעניק לוועידה את ברכתו ה"רשמית. היתה זאת אחת מפעולותיו האחרונות של פיוס 12, איש-שלום דגול. אולם כעבור דקות מעטות אירע אסון: להפירה התמוטט באמצע התפילה, מבלי שאיש ב"קהילה הגדולה, מלבד קומץ שכניו, ירגיש בכך. אחד משכניו היה פלסנר, שמיחה לש"לוח מכיסו בקבוק מ"יקולון. בעזרתו השיב רופא איטלקי את רוחו של ראש-העיר ה"עייף והמדוכא, אולם כעבור זמן קצר איבד שוב את הכרתו. הוא פרש למעשה מ"ניהול הועידה.

את מקומו תפס אדם שהוכיח את עצמו במהרה כאישיות ממדרגה ראשונה: הנסיך מוליי חסן, יורש-העצר של מארוקו, אחד הכוכבים העולים בעולם הערבי במגרב. בלבביות כובשת-לבבות, בטאקט מרנין ובי"הופעתו התרבותית, הטביע את חותמו על הועידה.

*** "חוד מערתך, הנפידך!"

כ לפסנר הוצג בפני הועידה עליידי הנסיך הערבי בן שושלת הנביא, שאמר כמה מלים חמות על ישראל. נאמו המד"עני של פלסנר, בו רמוז על החוב הגדול אותו חב האיטלים ליהדות, נתקבל בסבר פנים יפות (אף שנואם מארוקאי אחד טרם לאחר מכן כי פלסנר לא העריך די צורכו את מקוריותו של מוחמד). את דבריו פתח פלסנר בתואר הערבי "הוד מעלתך, ה"נסיך..."

כך נקבע הטון לוועידה כולה. בעוד ש"אנשי משרד-החוץ נמקו בבית-המלון וחזכו

* הכחשתו הרשמית של על המשמר בענין זה, בשקר יסודה. בהכחשה ניסה עתון מפ"ם להפריך את כתבת העולם הזה, שקבע — בהסתמך על הודעה של כתב הארץ — כי אטום פנה פלסנר ליערי וכי קיבל הוראה להיכנס לשילוח. פרט זה הוכח כנכון.